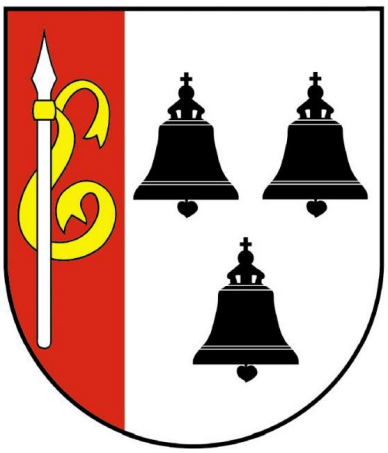
Ministerstvo
pro místní rozvoj

OBCEPRO
PROGRAM ROZVOJE OBCE

PROGRAM ROZVOJE OBCE

LIPOLTICE

NA OBDOBÍ LET

2015 - 2025

1.4.2016

Úvod

ZÁKLADNÍ IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

ZADAVATEL	**Obec Lipoltice** Lipoltice 2, 533 64 Lipoltice IČ: 00273902
zastoupený:	Ing. Liborem Černým, starostou obce
ZPRACOVATEL PROJEKTU	**VN KONZULT, s.r.o.** Za Sokolovnou 744, 533 41 Lázně Bohdaneč IČ: 27493229 www.vnkonzult.cz
zastoupený:	Kateřinou Korejtkovou, jednatelkou
odborná spolupráce:	Ing. Ivana Pazderková

PRACOVNÍ SKUPINA PRO PŘÍPRAVU PROGRAMU ROZVOJE

Ing. Libor Černý	starosta
Ing. Jana Apltauerová	místostarostka, zájmová skupina: MŠ, ZŠ volnočasové aktivity
Marek Schreiner	zastupitel, zájmová skupina: sportovci
Ing. Martina Novotná	zastupitelka, předsedkyně finančního výboru, zájmová skupina: JSDH
Anna Kostrbíková	zastupitelka, zájmová skupina: aktivní senioři
Jiří Kasal	zastupitel, zájmová skupina: rodiny s dětmi, sportovci
Jaroslav Šusr	zastupitel, předseda kontrolního výboru

FORMA ZPRACOVÁNÍ

Kombinace komunitního a expertního přístupu.

Zpracováno dle platné metodiky Ministerstva pro místní rozvoj ČR, zdroj www.obcepro.cz

Název obce	Obec Lipoltice
Adresa	Lipoltice 2, 533 64 Lipoltice
Kontakty	Tel.: (+420) 466 977 114 E-mail: ou.lipoltice@seznam.cz E-podatelna: ou.lipoltice@seznam.cz
www	www.lipoltice.cz
IČ	00273902
Datová schránka	4via4ys
Bankovní spojení	3036463/0300
Katastrální území	Lipoltice a Sovoluská Lhota
Celková výměna k.ú.	525 ha
Místní části	Lipoltice, Pelechov, Sovoluská Lhota (3)
Počet obyvatel k 1. 1. 2015	404
Infrastruktura	kanalizace, vodovod, plynofikace, VO, VR
Vybavenost	MŠ, ZŠ, pohostinství, obchod, pošta
ÚPD	2011 (A - PROJEKT Pardubice s.r.o. – Ing. arch. Pavel Tománek)
PRO	2011 vlastní zpracování obce 2015 VN KONZULT
Dokumentace	PD Studie – obecní sál Pasport MK
Územní začlenění	ORP Přelouč, okres Pardubice, Pardubický kraj, NUTS II Severovýchod Svazek obcí Podhůří Železných hor www.mpzh.oblast.cz Svazek obcí Přeloučsko (monotématický-odpady) MAS Železnohorský region www.zeleznohorsky-region.cz

A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 Charakteristika obce

1. Území

1.1 Poloha obce

Obec Lipoltice leží v Pardubickém kraji, v okrese Pardubice, v nadmořské výšce 280 m n. m. Spadá do regionu soudržnosti NUTS II Severovýchod a do ORP Přelouč. Od Přelouče, přirozeného centra regionu, jsou Lipoltice vzdáleny asi 6 km jižním směrem a od krajského města Pardubic 15 km.

Celková katastrální plocha obce činí 525 ha. Téměř 50 % této výměry tvoří orná půda a asi 30 % lesní půda.

Širší územní a zájmové vztahy

Obec Lipoltice je od roku 2003 součástí Mikroregionu Podhůří Železných hor, dobrovolného svazku 20 obcí a 1 města (Přelouč). Mikroregion získal název podle Železných hor, které se rozkládají pod jeho jižní hranicí. Severní hranici tvoří řeka Labe. Vznikl v roce 2002 za účelem ochrany a prosazování společných zájmů členských obcí a kooperace členských obcí při rozvoji venkova. Tehdy jej založilo 16 obcí: Bezděkov, Brloh, Holotín, Choltice, Chrtníky, Jedousov, Jeníkovice, Mokošín, Poběžovice u Přelouče, Stojice, Svinčany, Svojšice, Turkovice, Urbanice, Valy a Veselí. Později pak přistoupily Bukovina u Přelouče, Lipoltice, Litošice, Sovolusky a především Přelouč.

Mikroregion Podhůří Železných hor

V roce 2005 se svazek obcí stal členem **MAS Železnohorský region**, jež má za cíl obnovit pospolitost oblasti řešením projektů metodou LEADER. Ta je založena na spolupráci veškerých složek ve venkovském regionu (obcí, podnikatelů, zájmových sdružení, spolků, škol aj.) formou komunitního plánování, což je tvorba a realizace projektů na základě spolupráce zástupců všech subjektů a všech složek obyvatel (dětí, mládeže, aktivních seniorů….). Svazek s MAS spolupracuje především na rozvoji cestovního ruchu v regionu a společně podporují zachování místních tradic.

1.2 Historický vývoj

První zmínka o Lipolticích je z roku 1257. Své jméno dostala obec podle prvního majitele, Hroznaty z Lipoltic, který byl v letech 1332 až 1347 opatem Opatovického kláštera. Samostatná lipoltická farnost byla zřízena roku 1350 a spadala pod pražské arcibiskupství. Od počátku 14. století byla ves rozdělena na několik částí a zároveň se zde vystřídalo mnoho majitelů. Od konce 14. století do poloviny 15. století vlastnili panství Kavalcové z Lipoltic (zároveň majitelé hradu Žumberk). První zmínka o tvrzi v Lipolticích je z roku 1486 za Jana z Duban, který zde zapsal věno své manželce. V průběhu 16. století vlastnili panství a tvrz Žehušičtí z Nestajova. Za jejich působení je v roce 1509 tvrz připomínána jako existující a v roce 1544 je již uváděna jako pustá. Roku 1783 byla při zdejším kostele zřízena samostatná duchovní

správa jménem lokalie.

Součástí obce Lipoltice jsou osady Pelechov a Sovoluská Lhota. Pelechov patřil původně taktéž k žehušickému panství, v roce 1707 byl připojen k Cholticku. Za první republiky měl vlastní samosprávu, tedy i svého starostu, poté se stal součástí Lipoltic.

První zmínky o existenci Sovoluské Lhoty jsou z roku 1519, kdy byly Lipoltice a okolní vesnice v držení Václava Žehušického z Nestajova. Dnes je zde vedle samotné vesnice i rozsáhlá chatová oblast kolem rybníka Pelíšek.

2. Obyvatelstvo

2.1 Demografická a sociální situace

K 31. 12. 2014 žilo v Lipolticích 404 obyvatel. Za posledních 23 let vzrostl počet obyvatel o necelých 50 osob, tedy asi o 12 % (viz Tabulka 1). Hranice 400 obyvatel byla poprvé překročena v roce 2011.

Tabulka 1: Vývoj počtu obyvatelstva obce Lipoltice v letech 1991 – 2013

Rok	Počet obyvatel (k 31.12.)	Narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek [1]	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo migrace [2]	Celkový přírůstek
1991	359	8	7	1	2	8	-6	-5
1992	361	4	3	1	9	8	1	2
1993	372	6	1	5	15	9	6	11
1994	364	2	3	-1	4	11	-7	-8
1995	368	3	1	2	13	11	2	4
1996	370	7	4	3	1	2	-1	2
1997	372	4	10	-6	11	3	8	2
1998	374	3	6	-3	12	7	5	2
1999	358	3	2	1	14	22	-8	-7
2000	354	1	6	-5	13	12	1	-4
2001	342	2	3	-1	2	2	0	-1
2002	355	2	2	0	18	5	13	13
2003	361	5	5	0	12	6	6	6
2004	373	1	1	0	19	7	12	12
2005	380	3	2	1	13	7	6	7
2006	388	3	8	-5	15	2	13	8
2007	379	2	4	-2	6	13	-7	-9
2008	396	2	5	-3	30	10	20	17
2009	396	5	5	0	8	8	0	0
2010	389	6	7	-1	2	8	-6	-7

2011	409	2	6	-4	25	10	15	11
2012	407	6	3	3	21	26	-5	-2
2013	409	4	7	-3	14	9	5	2
2014	404	7	5	2	10	17	-7	-5

Zdroj: ČSÚ

[1] Přirozený přírůstek = narození - zemřelí

[2] Saldo migrace = přistěhovalí - vystěhovalí

Tabulka 1 dále dává přehled o přirozeném přírůstku a migraci v obci. Za posledních 23 let se do Lipoltic přistěhovalo 289 obyvatel, zatímco se vystěhovalo 223 obyvatel. Narodilo se zde 91 dětí, zemřelých bylo celkem 106. Přirozený přírůstek je v mnoha letech záporný či dosahuje jen mírně kladných hodnot.

Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel v letech 2008 - 2013 podle pohlaví

Rok	Ženy	Muži
2008	215	181
2009	214	182
2010	209	180
2011	216	193
2012	211	196
2013	210	186

V Lipolticích žije o více než dvě desítky více žen než mužů (viz Tabulka 2).

Tabulka 3 vypovídá o změnách ve věkové struktuře obyvatel obce Lipoltice v roce 2013 oproti roku 2008. Udává počty obyvatel v jednotlivých věkových skupinách a dále obsahuje index stáří, který představuje podíl počtu obyvatel v poproduktivním věku (65 a více let) a počtu obyvatel v předproduktivním věku (0-14 let). Pokud index překročí hodnotu 100, znamená to, že počet obyvatel v poproduktivním věku přerostl počet obyvatel v předproduktivním věku. To je problém nejen Lipoltic, ale i Pardubického kraje, celé České republiky a vyspělých států obecně. Při porovnání výsledků tohoto ukazatele pro rok 2008 a 2013 vidíme, že věková struktura v Lipolticích se během tohoto pětiletí zlepšila.

Tabulka 3: Srovnání vývoje počtu obyvatel v letech 2008 a 2013 podle věku

Rok	Obyvatelé 0–14 let	Obyvatelé 15–64 let	Obyvatelé 65 a více let	Index stáří
2008	53 (13,4 %)	275 (69,4 %)	68 (17,2 %)	128,3
2013	60 (14,7 %)	285 (69,7 %)	64 (15,6 %)	106,7

Zdroj: ČSÚ

Průměrný věk obyvatel Lipoltic v roce 2013 činil 40,7 let, což je o 0,8 roku méně, než je průměrný věk v kraji (41,5 let).

Tabulka 4 obsahuje strukturu obyvatel podle nejvyššího dosaženého vzdělání podle Sčítání lidu, domů a bytů 2011. Nejvíce obyvatel dosáhlo středního vzdělání včetně vyučení bez maturity (více než 32 % z celkového počtu obyvatel, který pro rok 2011 činil 409 osob) a dále střední vzdělání s maturitou (19,1 %) a základní vzdělání (17,1 %).

Vysokoškolsky vzdělaných je v Lipolticích celkem 6,1 %, což je pod krajským průměrem, který činí 8,4 %. Počet vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v obci v roce 2011 však výrazně vzrostl oproti roku 2001, kdy činil pouhých 2,6 %.

Tabulka 4: Struktura obyvatel podle dosaženého vzdělání (SLDB 2011)

	Počet	Podíl z celkového počtu obyv.
Celkem obyvatel ve věku 15 a více let	338	82,6%
Bez vzdělání	1	0,2%
Základní vč. neukončené	70	17,1%
Střední vč. vyučení (bez maturity)	132	32,3%
Úplné střední s maturitou	78	19,1%
Nástavbové studium	8	2,0%
Vyšší odborné vzdělání	3	0,7%
Vysokoškolské bakalářské	2	0,5%
Vysokoškolské magisterské	21	5,1%
Vysokoškolské ostatní	2	0,5%

Zdroj: ČSÚ (SLDB 2011)

V obci se nenacházejí sociálně vyloučené lokality.

Z důvodu stárnutí populace je zapotřebí více se věnovat seniorům (po sociální, zdravotní i společenské stránce), aby nedocházelo k jejich vylučování ze společnosti.

2.2 Spolková činnost a tradiční akce pro veřejnost

V obci Lipoltice působí sbor dobrovolných hasičů, aktivně se účastní života obci a pořádá různé akce. V roce 2015 například proběhl 13. ročník Pohárové soutěže mladých hasičů okresu Pardubice a oslavy 120. výročí založení SDH Lipoltice, při kterých byl vysvěcen slavnostní hasičský prapor. SDH se dále podílí na organizaci pálení čarodějnic, Dne dětí, Loučení s létem a Rozsvěcení vánočního stromu. **Výjezdová jednotka sboru je zařazena do kategorie JPO III.**

Obec má také vlastní fotbalový klub TJ Lipoltice. Jeho historie je velmi dlouhá, již roku 1930 vznikl SK

Lipoltice. Fotbalová utkání se odehrávají na lipoltickém fotbalovém hřišti.

Obec Lipoltice se podílí na pořádání různých společenských akcí v obci – např. Babský bál, Karneval, Den dětí, Rozsvěcení vánočního stromu, Mikulášská besídka nebo vánoční koncert. Místní tradicí se stalo také konání hasičského plesu a Jarního plesu pořádaného místní ZŠ a MŠ.

Zásadní charakteristikou obce je pospolitost jejích občanů. Nezastupitelnou roli sehrává i aktivita místního faráře ve zdejší farnosti.

O aktivitách v obci jsou občané informováni prostřednictvím veřejného rozhlasu, webových stránek, které mají i funkce pro seniory (velká písmena, zvukový poslech), roznáškou pozvánek na aktuální akce, od roku 2001 vychází občasník Lipoltické listy.

3. Hospodářství

A.3.1 Ekonomická situace

V obci Lipoltice bylo v roce 2013 evidováno 95 ekonomických subjektů, většinou fyzických osob podnikajících podle živnostenského zákona. Podrobné rozčlenění podle právní formy lze nalézt v Tabulce 5.

Tabulka 5: Počet registrovaných ekonomických subjektů v obci Lipoltice (2013)

Počet ekonomických subjektů celkem	95
- fyzické osoby	80
- právnické osoby	15
Fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	74
Samostatně hospodařící rolníci	1
Fyzické osoby podnikající dle jiných zákonů než živnostenského a zákona o zemědělství	5
Obchodní společnosti	9
Družstva	1

Zdroj: ČSÚ

V obci Lipoltice se nenachází průmyslová zóna. Do obce nevede železnice ani významnější silniční tah, proto zde nejsou podmínky pro dopravně náročný průmysl příliš příznivé.

Na východním okraji místní části Lipoltice je platným územním plánem z roku 2011 vymezena plocha smíšená výrobní. Územní plán nevymezuje žádné zastavitelné plochy pro průmyslové využití. Rozvoj drobné a řemeslné výroby v obci upravuje takto:

„Pro rozvoj drobné a řemeslné výroby a podnikatelských aktivit menšího rozsahu, nerušících nad míru přípustnou bytovou zástavbu jsou v rámci funkční regulace vytvořeny podmínky pro situování těchto činností uvnitř obce. Jelikož spektrum výrobních a podnikatelských činností může být značně široké, jejich vliv na okolní zástavbu bude možno posuzovat samostatně až v době přípravy realizace.“

V místní části Pelechov je v územním plánu vymezena zastavitelná plocha Z9 pro zemědělskou výrobu o rozloze 0,3 ha navazující na stávající areál zemědělské výroby.

Největším zemědělským podnikem hospodařícím v Lipolticích je Liponova a.s. Druhým subjektem zapsaným v Evidenci zemědělských podnikatelů Ministerstva zemědělství je Kateřina Poláková.

Společnost Liponova a.s. se věnuje rostlinné i živočišné výrobě. V minulosti se Liponova a.s. zabývala pěstováním léčivých plodin, heřmánku, ostropestřce a později také jetele. Nyní se zaměřuje na pěstování pšenice obecné, ječmene ozimého, řepky ozimé, máku setého, kukuřice seté a hořčice bílé.

Na pastvinách v katastru Lipoltic i dalších obcí společnost Liponova a.s. chová skot masného plemene charolais. Firma i nadále expanduje, kupuje a pronajímá si další pozemky. V současnosti podle webových stránek firmy využívá 1800 ha zemědělské půdy, z toho 1600 ha orné. [http://liponova.cz/]

Lipoltice se jako součást Železnohorského regionu zapojily do celorepublikového projektu Asociace regionálních značek, jehož cílem je zviditelnění regionů a upozornění na místní produkty pomocí certifikace produktů regionálními značkami. Regionální značku Železných hor pro regionální produkt získal Lipoltický med Ing. Jany Apltauerové.

V obci působí mnoho subjektů malého a středního podnikání poskytujících služby (např. opravárenské) či zabývajících se drobnou či řemeslnou výrobou. Tyto subjekty je i nadále nutné podporovat, neboť jsou hybnou silou místního ekonomického rozvoje. Díky své různorodosti vytvářejí zdravé podnikatelské prostředí, a tím zajišťují dynamiku trhu a širší poptávku a nabídku.

Oficiální webové stránky obce nabízejí aplikaci pro zapsání firmy do evidence zveřejněné na těchto stránkách.

Následující Tabulka 6 obsahuje členění ekonomických subjektů podle činností, kterými se zabývají. Nejvíce subjektů působí ve skupině velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel a dále ve zpracovatelském průmyslu.

Tabulka 6: Počty subjektů podle ekonomických činností CZ-NACE (2013)

A - Zemědělství, lesnictví, rybářství	8
Průmysl celkem	18
v tom: B - Těžba a dobývání	-
C - Zpracovatelský průmysl	16
D - Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu	2
E – Zás. vodou; činnosti související s odpad. vodami, odpady, sanacemi	-
F - Stavebnictví	9
G - Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	21
H - Doprava a skladování	5
I - Ubytování, stravování a pohostinství	5
J - Informační a komunikační činnosti	1
K - Peněžnictví a pojišťovnictví	3
L - Činnosti v oblasti nemovitostí	2
M - Profesní, vědecké a technické činnosti	7

N - Administrativní a podpůrné činnosti	1
O - Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2
P - Vzdělávání	3
Q - Zdravotní a sociální péče	-
R - Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	4
S - Ostatní činnosti	5
T - Činnosti domácností jako zaměstnavatelů; činnosti domácností produkujících blíže neurčené výrobky a služby pro vlastní potřebu	-
U - Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů	-
X - nezjištěno	1

Zdroj: ČSÚ

3.2 Zaměstnanost

Největším místním zaměstnavatelem je společnost Liponova, a.s. Dále je stabilním zaměstnavatelem místní MŠ a ZŠ. V obci jsou provozovny soukromých živnostníků. V případě zvýšení počtu obyvatel a stabilizace školy je zde rozvojový potenciál pro vytvoření dalších místních služeb, tj. vytvoření místních pracovních míst.

Vyjížďka a dojížďka

Data o vyjížďce byla získána z výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2001 a 2011. Jak je vidět z Tabulky 7, vyjížďka výrazně převažuje dojížďku, což je pro malé obce typické. Obyvatelé obce hledají pracovní uplatnění především v blízkých městech, zvláště pak v Přelouči a v Pardubicích.

Tabulka 7: Vyjížďka a dojížďka

2011	Celkem	Za prací	Do školy
Vyjížďka	91	64	27
Dojížďka	4	4	0
Saldo	-87	-60	-27

Zdroj: SLDB 2011

Tabulka 8 srovnává vyjížďku a dojížďku v roce 2001 a 2011. Ačkoliv se počet obyvatel i počet obyvatel v produktivním věku zvýšil, vyjížďka se v tomto desetiletí výrazně snížila.

Tabulka 8: Srovnání vyjížďky v letech 2001 a 2011

Rok	2001	2011	Změna
Počet obyvatel	342	409	67
Počet obyvatel v produktivním věku	215	284	69

Vyjížďka celkem	149	91	-58
Vyjížďka za prací	97	64	-33
Vyjížďka do školy	52	27	-25

Zdroj: SLDB 2001 a 2011

3.3 Infrastruktura a služby cestovního ruchu

Na území mikroregionu Podhůří Železných hor, do něhož patří i Lipoltice, zasahuje západní cíp národního geoparku Železné hory. Geologicky zajímavá místa a objekty se nacházejí i v okolí Lipoltic – např. Lipoltická skála, křemencový útvar, který vystupuje z okolních břidlic.

Lipoltice jsou z východní strany obehnány soustavou rybníků Nečas, Třešňovec a Rohlíček, které jsou propojeny Lipoltickou Svodnicí. Mezi přírodní zajímavosti patří alej staletých dubů na hrázi rybníka Nečas. Několik rybníků se nachází také v Sovoluské Lhotě (Pelíšek, Kačák) a v Pelechově (Pelechovský rybník). Propojeny jsou Brložským potokem.

Podle Ústředního seznamu kulturních památek České republiky byl kulturní památkou na území Lipoltic vyhlášen kostel sv. Matouše, vedle něhož se rozkládá hřbitov. Kostel byl postaven kolem roku 1280 a původně sloužil v době ohrožení k ochraně a jako úkryt obyvatel blízkého okolí. Byl obehnán asi 2 metry vysokou zdí a 2 až 3 metry hlubokým příkopem. Některé zbytky opevnění kostela se dochovaly dodnes. Od středověku se také traduje, že od kostela v Lipolticích prý vede tajná chodba na západ do Hájkových koutů.

Během staletí byl kostel sv. Matouše v několika etapách přestavován a opravován. Gotický původ kostela prozrazuje křížová klenba a gotické okénko. V 18. století byla přistavěna barokní kostnice a vstupní brána na hřbitov. Celý areál byl dobudován až roku 1849 péčí choltického hraběte Theodora z rodu Thunů. V roce 1870 byl důkladně opraven a při této opravě byly odkryty staré fresky, které ovšem byly zničeny při dalších úpravách v roce 1892. Kostel byl slohově vymalován v romantickém duchu.

Na území obce se kromě kulturních památek z Ústředního seznamu nachází mnoho drobných sakrálních památek, které utvářejí typický charakter českého venkova: památník padlým, dva kamenné kříže v Lipolticích a kříž se zvonicí v Pelechově. Podrobné informace jsou obsahem dokumentu Architektonické dědictví mikroregionu Podhůří Železných hor (VN KONZULT, 2005).

Sovoluskou Lhotu protínají dvě turistické trasy KČT – žlutá z Litošic do Urbanic a modrá z jihozápadu ze Semtěše. Obcí Lipoltice prochází cyklotrasa č. 4130 z Choltic přes místní části Lipoltice a Pelechov do Přelouče.

Obec Lipoltice nedisponuje ubytovací kapacitou. V Sovoluské Lhotě se u rybníka Pelíšek rozkládá chatová oblast (cca 60 chat).

V Lipolticích v centru obce funguje hospoda pro místní a turisty.

V roce 2015 (Ing. Horáková) byla zpracována studie cyklotras na území mikroregionu Podhůří Železných hor, která definuje navržené potenciální cyklostezky propojující Lipoltice s okolními obcemi. Návrhy tras jsou definovány do stupně posouzení majetkových práv k předmětným pozemkům (obec disponuje kompletní dokumentací studie, vč. mapových podkladů).

4. Infrastruktura

4.1 Technická infrastruktura

Náležitosti technické infrastruktury jsou:

- **Rozvod plynu:** Severně od Lipoltic (v k. ú. Mokošín) probíhá trasa VTL (vysokotlakého) plynovodu DN 500. Z této trasy je provedena odbočka DN 100 pro regulační stanici VTL-STL, která je situována na východním okraji Lipoltic. Z regulační stanice je proveden rozvod STL plynovodu v Lipolticích.

V Pelechově a Sovoluské Lhotě jsou objekty v současné době vytápěny převážně pomocí spotřebičů na tuhá paliva, případně pomocí elektrických spotřebičů.

- **Vodovod:** V místní části Lipoltice je zaveden vodovod od r. 1995, vodou je zásobuje vodárna Mokošín. Provozovatelem vodárenského systému, jehož součástí jsou i Lipoltice, jsou VAK a.s. Pardubice.

Vodovod není zaveden v místních částech Pelechov a Sovoluská Lhota. Jeho vybudování obec neplánuje především z důvodu příliš vysokých nákladů. Místní obyvatelé využívají vlastní studny. Vybudování vodovodu (napojení na Lipoltice) v místních částech je neekonomické z hlediska vysokých nákladů na ekvivalentního obyvatele bez možnosti dotační podpory, viz. technický posudek efektivnosti ze dne 6.10.2015. Obec svým občanům přispívá na vybudování zdrojů pitné vody, což je plně adekvátní vzhledem k finančním možnostem obce.

- **Kanalizační systém:** V místní části Lipoltice vybudována v r. 2000 jednotná/částečně oddílná kanalizace, disponuje vlastní čistírnou odpadních vod (mechanicko-biologická ČOV s dočištěním v kořenových polích a s likvidací kalů z biologického septiku na ČOV Přelouč, v r. 2008 provedena intenzifikace, současná max. kapacita 511 EO, v provozu 3460 m stokové sítě, z toho 1229 m oddílné splaškové).

Kanalizace není zavedena v místních částech Pelechov a Sovoluská Lhota, kde je tento problém řešen septiky. Obec svým občanům přispívá na vybudování domovních ČOV, což je plně adekvátní vzhledem k finančním možnostem obce. Vybudování kanalizace (napojení na Lipoltice) v místních částech je neekonomické z hlediska vysokých nákladů na ekvivalentního obyvatele bez možnosti dotační podpory, viz. technický posudek efektivnosti ze dne 6.10.2015.

- **Elektrická energie:** Zásobovací energetický systém provozuje ČEZ Distribuce, a.s. Systém je dostačující.
- **Veřejný rozhlas a veřejné osvětlení:** V obci je zaveden i veřejný rozhlas. Technický stav veřejného rozhlasu i veřejného osvětlení je dobrý.

Tabulka 9 podává informaci o technické infrastruktuře v obci ve vztahu k domovnímu fondu. Vodovod je zaveden v 68 % domů, na kanalizaci je napojeno 43,5 % domů a plynofikováno 47,5 % domů. Ústředním topením disponuje 64 % domů.

Tabulka 9: Technické vybavení domovního fondu

Domy		Domy celkem	Rodinné domy	Bytové domy
Domy celkem		154	149	3
Domy s	**přípojem na kanalizační síť**	67	64	3
	vodovodem	106	103	3
	plynem	73	70	3
	ústředním topením	98	96	2

Zdroj: SLDB 2011

4.2 Dopravní infrastruktura

Obcí Lipoltice prochází dvě silnice III. třídy:

- Silnice č. 32211, která se v Přelouči 6 km od Lipoltic napojuje na silnici I/2, směřující z Prahy do Kutné Hory a dále přes Přelouč do Pardubic, a v obci Nový Dvůr asi 5,5 km jižně od Lipoltic na silnici I/17 z Čáslavi do Chrudimi a do Zámrsku.
- Silnice č. 34210, která míří na východ a za Cholticemi asi 5,5 km od Lipoltic se napojuje na silnici II/342.

Do místních částí Pelechov a Sovoluská Lhota vede silnice III. třídy 32214.

Obcí Lipoltice neprochází železnice, takže obyvatelé jsou při dojížďce do zaměstnání či do škol odkázáni na individuální automobilovou dopravu nebo na veřejnou autobusovou dopravu, kterou zajišťuje ARRIVA Východní Čechy a.s. Spoje většinou míří do Přelouče, případně do Pardubic. Tato města jsou nejčastějším cílem vyjížďky z Lipoltic za prací a do škol.

Do Přelouče se lze z Lipoltic dostat přímým autobusovým spojem do 20 minut, do Pardubic cesta trvá přes 30 minut. Výrazně horší dopravní dostupnost je o víkendech, kdy do Přelouče, ani do Pardubic nejede žádný spoj.

Počet přímých spojů ve všední den - 12 směr Přelouč, 5 směr Pardubice. O víkendu není dopravní obslužnost zajištěna.

Nejbližší využívaná železniční stanice se nachází Přelouči, kde je dostatečné vlakové spojení směr Praha nebo Pardubice.

V obci průběžně dochází k opravám stávajících místních a účelových komunikací a chodníků, vč. zpevněných ploch dle potřeb a finančních možností obce. V souvislosti s novou výstavbou jsou budovány nové komunikace a chodníky, které rozšiřují stávající síť.

Pasport místních komunikací je zpracován. V současné době lze pasport nahradit adekvátním digitálním přístupem do Katastru nemovitostí či dalším elektronickým mapovým systémem. Obec disponuje přístupem do mapového portálu GeoSense.

5. Vybavenost obce

5.1 Bydlení

Tabulka 10 obsahuje údaje o domovním fondu ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011. V obci se nacházelo celkem 154 domů, z toho 34 neobydlených. 26 neobydlených domů bylo využíváno k rekreačním účelům.

Tabulka 10: Domovní fond v obci

Domy	Domy celkem	*z toho* rodinné domy	bytové domy
Domy celkem	154	149	3
obydlené domy	120	116	3
neobydlené domy	34	33	-
neobydlené domy využívané k rekreaci	26	26	-

Zdroj: SLDB 2011

V letech 2001-2013 bylo dokončeno 18 bytů, přičemž všechny byly vybudovány v rodinných domech, žádný v bytovém domě. V Lipolticích jednoznačně převažují samostatné rodinné domy s jednou bytovou jednotkou. V územním plánu jsou vymezeny lokality pro rozvoj bytové výstavby v místních částech Lipoltice (jihozápad a západ obce) a Pelechov. V obci jsou plochy pro výstavbu rodinných domů, ale nejsou v majetku obce.

V Lipolticích se navíc vyskytují objekty na prodej po starších občanech, které by obec ráda viděla v rukou mladých rodin, které by bylo možné zapojit do aktivit obce.

5.2 Školství a vzdělávání

Obec Lipoltice je zřizovatelem mateřské a základní školy. Tato dvě zařízení jsou sloučena pod společné ředitelství (IČO 70189081). Ve společné budově se nachází ZŠ s družinou a školní jídelnou, ve vedlejší budově je umístěna MŠ. ZŠ a MŠ využívají společný školní dvůr a hřiště.

Lipoltická škola má dlouhou historii. Školní vyučování bylo v Lipolticích zahájeno již v roce 1783. Z důvodu neexistence školní budovy se vyučovalo na několika místech. Narůstající počet žáků (např. ve 30. letech 19. století se zde učilo již přes 200 žáků) vyvolal potřebu výstavby nové školy. Stavba byla zahájena v dubnu 1836 za přítomnosti patrona hraběte Jana z Thunu. Od 1. prosince 1839 se již rozběhlo vyučování v nové budově, která svému účelu slouží dodnes.

Mateřská škola má kapacitu 25 žáků, v roce 2012/2013 bylo zapsáno 24 dětí, ve školním roce 2013/2014 byla kapacita již plně obsazena.

Lipoltice jsou podle Strategie území správního obvodu ORP Přelouč 2015-2024 navrhovány pro založení dětské skupiny, protože je zde ročně několik žádostí o zařazení dětí do mateřské školy odmítnuto (viz Tabulka 11).

Tabulka 11: Počet odmítnutých žádostí o přijetí do MŠ

2009	2011	2012	2013	2014	2015
5	7	6	7	4	8

Zdroj: Strategie území správního obvodu ORP Přelouč 2015-2024

Základní škola má kapacitu 50 žáků, nabízí pouze výuku na 1. stupni a je dvoutřídní. Ve školním roce 2012/2013 se zde vzdělávalo celkem 28 žáků. V roce 2013/2014 sem docházelo 26 žáků (do první třídy bylo zařazeno 8 žáků), v roce 2014/2015 to bylo 24 žáků a tento školní rok 2015/2016 je zde 23 žáků.

Základní škola má na základě již nyní realizovaného osobního přístupu vycházejícího z místních specifik a potřeb ke každému žákovi zvýšený potenciál pro využití inkluze, a tím k naplnění její volné kapacity a celkovému zajištění efektivity. V současné době obec motivuje nové prvňáčky ke vstupu do místní školy již zmíněným individuálním přístupem a finančním bonusem.

Ke školským zařízením náleží školní jídelna s kapacitou 40 osob. Ve škole funguje také školní družina.

Za výukou na 2. stupni děti mohou dojíždět do ZŠ v Choltictích (4 min cesty autobusem) nebo do vzdálenějších měst, kam také pak míří za středním vzděláním (Přelouč, Pardubice atd.).

Přehled o počtu zaměstnanců školských zařízení v Lipolticích podává Tabulka 12.

Tabulka 12: Počet zaměstnanců ve školním roce 2013/2014

Počet zaměstnanců	MŠ	ZŠ
- pedagogických	2	5
- nepedagogických	2	4

Zdroj: Výroční zpráva o činnosti školy 2013/2014

Tabulka 13: Nákladovost ZŠ a MŠ

Přímé náklady na vzdělávání 2013	Mzdové prostředky, platy + OON	Odvody	ONIV	Jednotka výkonů
2 771 000	2 017 000	754 000	48 000	51

Zdroj: Strategie území správního obvodu ORP Přelouč 2015-2024

Realizované investice a projekty v ZŠ a MŠ v letech 2011-2015:

- Zlepšení podmínek pro volnočasové a sportovní aktivity dětí v obci Lipoltice 000 Kč
- Zřízení družiny ZŠ... 34.153 Kč
- Obnova školního nábytku - třída I. ... 53.371 Kč
- Obnova počítačového vybavení školy ... 75.516 Kč
- Obnova vybavení MŠ ... 150.504 Kč

- Zateplení stropů nad třídami ZŠ ... 103.356 Kč
- Obnova školního nábytku – třída III. ... 59.715 Kč
- Údržba lůžkovin a ručníků MŠ ... 30.484 Kč
- Oprava umýváren a sociálního zařízení MŠ ... 235.000 Kč
- Oprava oken a dveří MŠ ... 121.000 Kč
- Oprava vytápění a elektroinstalace v ZŠ ... 342.000 Kč
- Obnova zařízení školní kuchyně I. ... 53.716 Kč
- Pořízení elektrického sporáku do školní kuchyně ... 51.852 Kč
- Obnova zařízení školní kuchyně II. ... 75.741 Kč
- Výměna oken a dveří ... 288.518 Kč
- Izolace zdiva (podřezání, chemická injektáž) ... 340.010 Kč
- Opravy - stavební práce ... 380.000 Kč
- Instalatérské práce šatna uklízeček ... 41.055 Kč
- Malířské práce (špalety, přízemí školy) ... 24.973 Kč
- Počítačové vybavení MŠ ... 17.170 Kč
- Oprava chlapeckých toalet v ZŠ ... 35.000 Kč

5.3 Zdravotnictví a sociální péče

V Lipolticích se nenachází žádné zdravotnické zařízení a obyvatelé dojíždějí za zdravotnickými službami nejčastěji do těchto obcí:

- všeobecné lékařství – Choltice, Přelouč,
- praktické zubní lékařství – Choltice, Přelouč,
- pediatrie – Choltice, Přelouč,
- gynekologie – Přelouč.

V obci se nenachází žádné zařízení sociální péče. Nejbližší služby sociální péče jsou dostupné v Cholticích a Přelouči.

5.4 Kultura, sport a tělovýchova

Obec podporuje sportovní vyžití občanů. Místní mohou bezplatně využívat prostory víceúčelového sálu místního pohostinství. V obci se nachází fotbalové hřiště, které využívá místní fotbalový klub a žáci místní ZŠ při výuce tělesné výchovy. V Lipolticích není vybavený sportovní areál, výstavba víceúčelového hřiště je však jedním z budoucích záměrů obce. Pro děti je v obci k dispozici dětské hřiště a v místním pohostinství víceúčelový sál, kde probíhá také výuka tělesné výchovy ZŠ i MŠ.

Obec rovněž plánuje revitalizaci prostoru bývalého kina a jeho přestavbu na bezbariérovou budovu obecního úřadu a komunitního centra. Občané mohou využívat pobočky veřejných knihoven v Cholticích a Přelouči.

Pro děti byly vybudovány plochy s dětskými herními prvky v Lipolticích a Pelechově.

5.5 Ostatní vybavenost

Přímo v Lipolticích má pobočku Česká pošta.

V obci se nacházejí dva obchody se smíšeným zbožím. Maso a uzeniny je možno nepravidelně zakoupit v pojízdných prodejnách. V obci je v provozu i kadeřnictví.

6. Životní prostředí

6.1 Krajina a příroda

Lipoltice se rozkládají v podhůří Železných hor. Krajinou zde protéká Lipoltická svodnice, na které byla v minulosti vybudována soustava rybníků. Zahrnuje Urbanický rybník, který se nachází ještě na katastrálním území Urbanic, dále rybník Nečas, Třešňovec a Rohlíček. Lipoltická svodnice ústí u Přelouče do Labe.

Dalším tokem na území Lipoltic je Brložský potok, který spojuje rybníky Peliský (Pelíšek), Kačák a Pelechovský. Rovněž Brložský potok se vlévá do Labe.

Krajina zde má převážně rovinatý charakter, nejvyšší body mají 300 m n. m. Známá Lipoltická skála se nalézá v nadmořské výšce 298 m. Krajina je převážně zemědělsky využívaná, třetinu katastrálního území obce pak pokrývá les.

Na území obce se nenacházejí žádná velkoplošná ani maloplošná chráněná území ani významné krajinné prvky. V katastrálním území obce ale byla vymezena 3 biocentra a 5 biokoridorů na lokální úrovni: [ÚP, textová část, s. 15]

- lokální biocentra:
  - LBC 2 - Rybník Nečas,
  - LBC 4 - Březina,
  - LBC 7 - Pelechovský rybník,
- lokální biokoridory:
  - LBK 1 - Lipoltická svodnice,
  - LBK 2,
  - LBK 3,
  - LBK 5 - Spálená leč,
  - LBK 6 - Brložský potok.

Pro ORP Přelouč je vypracován povodňový plán. Určuje malou až střední možnost ohrožení z hlediska povodňových škod v případě rozvodnění Lipoltické svodnice.

Na katastrech obce dosud **nebyly provedeny komplexní pozemkové úpravy**, jejichž cílem je ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádat pozemky, scelit je nebo rozdělit a zabezpečit přístupnost a využít pozemky k vyrovnání hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. Realizací navržených opatření ke zpřístupnění pozemků, protierozních, protipovodňových a ekostabilizačních opatření se zajistí podmínky pro zlepšení životního prostředí, pro ochranu a zúrodnění půdního fondu a vodního hospodářství, pro zvýšení ekologické stability krajiny a podmínky pro snížení působení vodní a větrné eroze.

V současnosti se připravuje realizace výstavby kompostárny v areálu společnosti Liponova. Ukládání bioodpadu bude sloužit také občanům Lipoltic a okolních obcí.

6.2 Ochrana ovzduší a vod

Na katastrálním území obce se nenachází žádná stará ekologická zátěž. V Lipolticích není žádný podnik provozující těžký průmysl. Za znečišťovatele ovzduší (emisemi NH_3) byla v podkladech pro rozbor udržitelného rozvoje území označena firma ONDRA BR spol., s.r.o., která se zabývá chovem drůbeže. V současné době je tato firma v likvidaci, objekty jsou využity společností Perena Chlumec nad Cidlinou pro produkci kachních vajec. Dalšími významnými zdroji emisí (tuhé znečišťující látky a oxid uhelnatý) v obci jsou doprava a lokální topeniště. I přesto je kvalita ovzduší dobrá. Potenciální znečišťovatel ovzduší v regionu elektrárna Chvaletice je od Lipoltic vzdálena 10 km, silně průmyslově zaměřené Pardubice 15 km a Přelouč, ve které se také vyskytují průmyslové podniky, 6 km.

Tabulka 14 obsahuje vyhodnocení parametrů pitné vody v obci Lipoltice dle vyhlášky č. 252/2004 Sb. Kvalita pitné vody v obci vyhovuje ve všech parametrech mezním hodnotám stanoveným vyhláškou. Pitná voda v obci je nezávadná pro lidský organismus, je tvrdá a obsahuje velké množství vápníku. Hodnoty vápníku naměřené pro obce Mikroregionu PŽH jsou několikanásobně vyšší, než které vyhláška Ministerstva zdravotnictví určuje jako minimální. Takové množství způsobuje vznik vodního kamene a omezuje účinnost pracích prostředků, zároveň je však významným zdrojem vápníku pro lidský organismus a příznivě ovlivňuje chuť vody.

Tabulka 14: Kvalita pitné vody

Kvalita pitné vody	Nejvyšší mezní hodnota dle vyhlášky	Mezní hodnoty podle vyhlášky	Doporučené hodnoty podle vyhlášky	Lipoltice	Hodnocení
Dusičnany - NO3- (mg/l)	50	-	-	3,63	**Vyhovuje**
Dusitany - NO2- (mg/l)	0,5	-	-	0,06	**Vyhovuje**
Reakce vody - pH	-	6,5-9,5	-	7,11	**Vyhovuje, mírně zásaditá voda**
Sírany - SO42- (mg/l)	-	250	-	94,6	**Vyhovuje**
Vápník a hořčík - Ca a Mg (mmol/l) - tvrdost celk.	-	-	2-3,5	3,81	**Mírně nad DH, tvrdá voda**
Železo - Fe (mg/l)	-	0,2	-	0,03	**Vyhovuje**
Amonné ionty - NH4+ (mg/l)	-	0,5	-	0,11	**Vyhovuje**
Chloridy - Cl- (mg/l)	-	100	-	20	**Vyhovuje**
Vodivost (mS/m)	-	125	-	74	**Vyhovuje**
Vápník - Ca (mg/l)	-	30	40-80	121	**Vyšší než DH a MH**
Hořčík - Mg (mg/l)	-	10	20-30	19,2	**Vyhovuje MH, blíží se DH**
Oxidovatelnost - CHSK-Mn (mg/l)	-	3	-	0,46	**Vyhovuje**
Kyselinová neutralizační kapacita, KNK 4,5, HCO3 (mmol/l)	-	-	0,8	5,83	**Vyhovuje**
Escherichia coli KTJ/100 ml	0	-	-	0	**Vyhovuje**

Koliformní bakterie KTJ/100 ml	-	0	-	0	**Vyhovuje**
Počet kolonií při 22° C	500	200	-	3	**Vyhovuje**
Počet kolonií při 36° C	20	100	-	1	**Vyhovuje**

Zdroj: http://www.vakpce.cz/pdf/kvalita/ukazatele_jakosti_vody.xls

6.3 Odpadové hospodářství a nakládání s odpady

Následující Tabulka 15 zahrnuje informace o hospodaření s odpady v obci.

Tabulka 15: Odpadové hospodářství obce Lipoltice

Sběrný dvůr	Ne
Kontejnery na separovaný odpad	papír, plast, sklo bílé i barevné, kov, bioodpad
Velkoobjemový odpad	2x za rok
Nebezpečný odpad	2x za rok
Forma svozu komunálního odpadu	Nádoby
Existence kompostárny/ kompostérů	Ne
Svozová firma na komunální či jiné druhy odpadů	SOP, a.s.

Zdroj: dotazníkové šetření

Svozy komunálního odpadu v Lipolticích zajišťuje Svazek obcí Přeloučska prostřednictvím SOP a.s. Předmětem činnosti svazku je hospodaření s odpady v členských obcích. Nejbližší svozový dvůr se nalézá v Přelouči. Obec Lipoltice je dobře vybavena nádobami na separovaný odpad. Jsou zde oddělené nádoby na papír, plast, sklo (bílé a barevné dohromady), kov a bioodpad (hnědé popelnice).

Biologicky rozložitelný odpad z Lipoltic SOP a.s. sváží do kompostárny firmy Bohemian Waste Management a.s. ve Zdechovicích. SOP a.s. dále sváží z členských obcí pneumatiky do společnosti Ecorec s.r.o. v Prachovicích, která se zabývá výrobou alternativních paliv z tříděného odpadu.

Tabulka 16: Množství svezeného odpadu (2013)

	Celkové množství (t)	**Množství přepočtené na 1 obyv. (kg/obyv.)**
Veškerý svezený odpad	145,6	356
SKO	79	193,2
TKO	12,3	30,1

Zdroj: Strategie území správního obvodu ORP Přelouč 2015-2024

Tabulka 15 udává množství svezeného odpadu. V roce 2013 bylo v Lipolticích vytříděno 30,1 kg odpadu na obyvatele. Průměr České republiky je 43 kg/obyv., obyvatelé Lipoltic tedy zatím třídí podprůměrně.

7. Správa obce

7.1 Obecní úřad a kompetence obce

Obec Lipoltice spravuje svůj správní obvod na základě a v souladu se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zastupitelstvo obce má sedm členů. Zřizuje dva výbory:

- kontrolní výbor,
- finanční výbor.

Úřední hodiny obecního úřadu jsou stanoveny takto:

Pondělí: 7:30 - 11:30 12:30 - 17:00 (účetní)

Úterý: 7:00 - 11:30 12:30 - 15:30 (účetní)

Středa: 7:00 - 11:30 12:30 - 16:00 (účetní)

17:30 - 19:30 (starosta, místostarosta, účetní)

Čtvrtek: 7:00 - 11:30 12:30 - 15:30 (účetní)

Pátek: 7:00 - 11:30 12:30 - 14:00 (účetní)

Na obecním úřadě lze využít služby Czech Point.

Obecní úřad zaměstnává administrativní pracovnici na plný úvazek.

Členové zastupitelstva jsou neuvolnění.

Obec nevyužívá spolupráce s Úřadem práce v rámci veřejně prospěšných prací. Na nárazové práce dle potřeb obce využívá služeb místních občanů. Náklady za služby jsou hrazeny na základě Dohody o provedení práce.

7.2 Hospodaření a majetek obce

Následující Tabulka 17 obsahuje skutečně dosažené příjmy a výdaje v letech 2005 až 2014 a jejich saldo. Obec v posledních letech dosahuje přebytku obecního rozpočtu, finanční situace obce se tedy jeví jako

příznivá.

Tabulka 17: Skutečné příjmy a výdaje dle závěrečných účtů obce v letech 2005-2014

Rok	Příjmy (v tis. Kč)	Výdaje (v tis. Kč)	Saldo (přebytek/deficit) (v tis. Kč)
2005	3752,84	2 860,52	892,32
2006	4703,53	5 212,55	-509,02
2007	6195,63	2 800,76	3 394,87
2008	4338,37	5 552,04	-1 213,67
2009	4216,88	4 361,93	-145,05
2010	4316,55	4 809,22	-492,67
2011	4879,91	4 392,40	487,51
2012	5378,4	4 200,23	1 178,17
2013	5353,81	3870,34	1 483,47
2014	5527,22	5103,16	424,06

Zdroj: ARIS, MONITOR

Představitelé obce hospodaří se svěřeným obecním rozpočtem velmi zodpovědně a disponují odpovídající částkou na investiční akce v obci, na případné spolufinancování i předfinancování projektů podpořených finanční dotací.

Tabulka 18: Přehled realizovaných projektů v posledním období podpořených dotačními zdroji

Rok	Projekt	Dotační zdroj
2012	Oprava víceúčelového sálu - Lipoltice č.p. 2 (budova OÚ)	POV Pk-obec
	Regenerace míst pro separovaný odpad	POV Pk-PŽH
2013	Oprava (výměna) oken a dveří v objektu Lipoltice č.p.2	POV Pk-obec
	Mobiliář na podporu spolkového života	POV Pk-PŽH
	Oprava budovy obce-výměna oken a dveří	POV Pk-obec
2014	Regenerace odpočinkového a městského mobiliáře	POV Pk-PŽH
	Za obec Lipoltice krásnější	MAS ŽR/PRV-obec
	Oprava budovy obce - výměna oken a dveří	POV Pk-obec
2015	Studie proveditelnosti vybudování cyklostezek na území PŽH	POV Pk-PŽH

Představitelé obce mají zkušenosti s administrací projektů podpořených národními i evropskými dotačními zdroji a maximálně je využívají. Jak samostatně v rámci projektů obce, tak kolektivně v rámci projektů svazku obcí Podhůří Železných hor či v rámci realizace strategie MAS Železnohorský region.

K využívání dotací Programu rozvoje obce Pardubického kraje byla obec přihlášena v r. 1991.

Významný majetek obce (podrobný přehled majetku definuje inventarizační soupis):

- **finanční** majetek obce
  - akcie – VaK Pardubice, ČSADBUS Chrudim
- **nemovitý** majetek obce
  - multifunkční objekt (obecní úřad, pohostinství, sál, nevyužité prostory bývalého kina)
  - objekt ZŠ a MŠ
  - garáž a sklad u objektu ZŠ a MŠ
  - objekt hasičské zbrojnice (nový, starý)
  - fotbalové hřiště vč. sportovních kabin
- **ostatní** majetek
  - ČOV
  - technická infrastruktura (veřejné osvětlení, veřejný rozhlas)
  - místní komunikace
  - obecní pozemky/lesy
  - obecní mobiliář (autobusové zastávky, aj.)
  - technika na údržbu veřejné zeleně a veřejných prostranství
  - vybavení JSDH: zásahové vozidlo CAS 25 RTH, zásahové vozidlo LIAZ K101 CAS 25, přepravní vozidlo FORD Tranzit, kompletní vybavení pro zásah pro 6 členů JPO, dýchací přístroje pro 4 členy JPO, radiostanice, plovoucí čerpadlo, řetězová motorová pila a další nezbytná výstroj a výzbroj nutnou pro činnost jednotky požární ochrany obce

V současné době obec disponuje prostory k využití ve stávajícím objektu obecního úřadu a prostory pod hospodou a sálem. K rámci připravované rekonstrukce celého objektu budou prostory zahrnuty do celkového využití.

V rámci koordinace vyrovnaného rozvoje dle platného územního plánu představitelé obce činí kroky k pořízení pozemků do vlastnictví obce, které budou využity pro rozvoj bydlení a zkvalitnění veřejně prospěšných staveb, vč. ploch veřejné zeleně.

Provoz a údržba obecního majetku je hrazena z obecního rozpočtu. Obec se snaží předcházet znehodnocování majetku plánovanou pravidelnou údržbou. Obecní majetek využívá pro potřeby místních občanů.

7.3 Bezpečnost

Obec Lipoltice spadá pod obvodní oddělení policie Přelouč. Kriminalita je v tomto obvodu podprůměrná a objasněnost případů činí téměř 60 %. Služebna policie se nachází pouze v Přelouči.

7.4 Vnější vztahy a vazby

Lipoltice patří do Mikroregionu Podhůří Železných hor, který se v roce 2005 stal členem MAS Železnohorský region. Lipoltice jsou také členem Svazku obcí Přeloučska a Svazu měst a obcí.

A.2 Východiska pro návrhovou část

B.2.1 Vazba na strategické dokumenty

Zpracovaný Program rozvoje obce Lipoltice úzce navazuje na tyto již zpracované (či ve zpracování) strategické dokumenty na všech úrovních zainteresovaných subjektů. Jedná se pouze o nejdůležitější dokumenty s přímou vazbou na konkrétní aktivity obce. Nejedná se o veškeré platné dokumenty pro období 2015-2025.

Nejdůležitější dokumenty s úzkou regionální územní vazbou:

- Program rozvoje Pardubického kraje pro období 2012-2016, vč. Plánu odpadového hospodářství a dalších dílčích akčních plánů
- Program rozvoje CR turistického regionu Východní Čechy
- Studie využití území pro cykloturistiku na území Pardubického kraje
- Strategie integrované územní investice Hradecko-pardubické aglomerace (ITI)
- Strategie území správního obvodu ORP Přelouč 2015 – 2024
- Místní akční plán v oblasti vzdělávání správního obvodu ORP Přelouč 2015-2018
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Železnohorský region 2014-2020 (SCLLD)
- Strategie rozvoje Mikroregionu Podhůří Železných hor 2015-2020

Nejdůležitější dokumenty s celorepublikovou a evropskou územní vazbou:

- Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020
- Koncepce podpory malých a středních podnikatelů 2014-2020
- Státní program ochrany přírody a krajiny ČR 2009-2020
- Státní politika životního prostředí ČR 2012-2020
- Koncepce památkové péče v ČR 2011-2016
- Aktualizace Státní kulturní politiky na léta 2013-2014 s výhledem na roky 2015-2020
- Strategie celoživotního učení ČR 2007-2015
- Koncepce bydlení České republiky do roku 2020
- Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR 2014 – 2020

B.2.2 Aktivity

Aktivity obce jsou obsaženy průřezově ve všech opatřeních, protože některé zásadní zasahují do více opatření najednou. Definují společný a vyvážený rozvoj obce ve spolupráci se subjekty v obci a se subjekty, které mají vliv na rozvoj a funkci obce. Aktivity, které jsou v obecné rovině definovány ve SWOT analýze, nesou popis a postup realizace. Jednotlivé aktivity postupně naplňují celkovou vizi obce a jejich občanů.

Aktivity lze dle vývoje událostí aktualizovat, měnit nebo přidávat.

SWOT analýza

Silné stránky

Slabé stránky

Příležitosti

Hrozby

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 Strategická vize

Lipoltice jsou komunitní lokalitou v příjemné krajině, kde funkčnost obce a pospolitost místních obyvatel je dlouhodobě založena na tradičním osvědčeném venkovském modelu spolupráce – škola, kostel, hospoda, člověk - v tom nejlepším slova smyslu.

B.2 Cíle, opatření a aktivity

Vysoká důležitost Střední důležitost Nízká důležitost

Cíl : „Podnikání a hospodaření”

Najít nové využití pro opušt. objekty, podpořit podnik. činnost v obci a produkci regionálních produktů, hospodařit ekonomicky s obecními pozemky

Opatření : „Příležitosti k podnikání”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
„Rekonstrukce obecního objektu”	2015 - 2025		3210000	Vlastní + externí
1) Rekonstrukce stávajících prostor obecního úřadu, vč. bezbariérového přístupu, 2) vybudování komunitního centra pro celoživotní vzdělávání a soc. služby v prostoru bývalého kinosálu. V souvislosti s rekonstrukcí celého objektu se bude řešit využití stávajících prostor pod sálem a hospodou (sklep, klubovna), které se stanou součástí aktivit komunitního centra nebo dle technických možností budou nabídnuty ke komerčnímu využití.				

Opatření : „Udržitelné využití krajiny”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
„Obnova ploch veřejné zeleně a krajinných prvků v intravilánu i extravilánu obce”	2016 - 2020		0	Vlastní + externí
1) obnova alejí: Lipoltice-Pelechov, Májovka-Křížek (péče o stávající dřeviny, dosadba nových dřevin) , 2) obnova Lipoltické skály - geolokalita (očištění a odstranění náletových dřevin), 3) obnova ploch veřejné zeleně, 4) péče o vodní plochy a toky (oprava hrází, péče o břehový porost, úprava navazujících ploch), 5) péče o lesní pozemky (péče, výsadba, obnova lesních cest)				

Cíl : „Občanská vybavenost a technická infrastruktura”

Renovovat technickou infrastrukturu v obci, především komunikace, rozšířit a zkvalitnit občanskou vybavenost

Opatření : „Rozvoj občanské vybavenosti”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
„Oprava objektu základní a mateřské školy”	2016 - 2020		1500000	Vlastní + externí
1) zateplení fasády ZŠ a MŠ, 2) rekonstrukce obecního bytu, 3) elektroinstalace v MŠ, 4) kotel v MŠ, 5) úprava herních prvků – dvůr, zahrada MŠ, ZŠ, altán, 6) výměna vodovodních rozvodů v ZŠ, 7) rekonstrukce sociálního zařízení v ZŠ, 8) oprava vnitřních omítek ve třídách, 9) podřezání MŠ-provedení izolace proti zemní vlhkosti				
„Dovybavení herních ploch pro děti”	2016 - 2018		0	
V současné době je v plánu vybudovat herní plochu s prvky v Pelechově. Plocha bude obsahovat terénní úpravy, osazení herních a odpočinkových prvků, úpravu doprovodné zeleně.				

Opatření : „Budování technické infrastruktury”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
„Oprava chodníků v obci”	2016 - 2018		0	Vlastní + externí

Obec dle možností udržuje a rozšiřuje síť chodníků. Dle technického stavu jsou definovány úseky k realizaci: Při silnici Choltice – Urbanice, 110m, oprava povrchu.Jednotlivé práce jsou realizovány etapovitě dle finančních možností obce.

„Oprava místních komunikací”	2016 - 2020	0	Vlastní + externí

Dle pasportu MK a aktuálního technického stavu jsou definovány úseky k realizaci: 1) Němcová – Kučera, oprava krytu v celé ploše/oprava lokálních výtluků, 2) Lipoltice – Pelechov, oprava krytu v celé ploše/oprava lokálních výtluků, 3) Mostek Sovoluská Lhota, oprava krytu v celé ploše/oprava lokálních výtluků vč. opravy konstrukce mostku, 4) Pelechov – rybník, oprava krytu v celé ploše/oprava lokálních výtluků

„Stavební úpravy požární zbrojnice a technické vybavení”	2016 - 2018	0	Vlastní + externí

Obec je zařazena do JPO III. V současné době zázemí a vybavení hasičské zbrojnice neodpovídá aktuálním normám a požadavkům. Je nutností objekt rozšířit o přístavbu ke stávající budově se vstupem z garáže pro techniku. Vnitřní prostory stávající a nové budou členěny dle požadavků na: špinavá a čistá šatna vč. potřebného vybavení, umývárna se sprchou, WC, prostory pro vzdělávání členů.

Cíl : „Kvalita života”

Rozšířit nabídku možností pro provozování sportu, udržet tradiční kulturní akce a pořádat nové, vymezit nové plochy pro bydlení

Opatření : „Rozvoj nových ploch pro bydlení”	**Od - do**	**Odpovědnost**	**Náklady (tis. Kč)**	**Zdroj financování**

Opatření : „Podpora kulturního a sportovního vyžití”	**Od - do**	**Odpovědnost**	**Náklady (tis. Kč)**	**Zdroj financování**
„Vybudování víceúčelového sportovního hřiště”	2016 - 2018		1500000	Vlastní + externí

Záměrem obce je vybudování víceúčelového sportovního hřiště v jižní části obce v lokalitě za požární nádrží. Předmětné pozemky v majetku obce, přípojky kanalizace, vodovod, elektro na hranicích pozemku. Součástí sportovní plochy bude vybudování i odpovídajícího zázemí pro sportovní aktivity.

„Oprava areálu fotbalového hřiště”	2016 - 2020	0	Vlastní + externí

V obci se nachází fotbalové hřiště, které využívá místní fotbalový klub a žáci místní ZŠ při výuce TV. V poslední době došlo k opravě sociálního zázemí. V současné době ostatní části technicky dosluhují a je nutné etapovitě realizovat dílčí opravy: 1) oprava stávajících kabin, obnova vnitřního vybavení: podlahové krytiny, obklady vnitřních stěn, 2) oprava oplocení areálu.

Cíl : „Cestovní ruch”

Rozšířit infrastrukturu pro cestovní ruch, rozvíjet marketingovou propagaci obce, uchovat kulturní hodnoty území

Opatření : „Obnova kulturních památek”	**Od - do**	**Odpovědnost**	**Náklady (tis. Kč)**	**Zdroj financování**
„Oprava zdí okolo hřbitova”	2016 - 2016		100000	Vlastní

Hřbitovní zeď v okolí kostela je v majetku obce a částečně je v havarijním stavu. Je nutností očištění a doplnění stávajícího zdiva.

Opatření : „Budování turistické infrastruktury”	**Od - do**	**Odpovědnost**	**Náklady (tis. Kč)**	**Zdroj financování**

Opatření : „Propagace obce”	**Od - do**	**Odpovědnost**	**Náklady (tis. Kč)**	**Zdroj financování**

B.3 Podpora realizace programu

B.3.1 Dokumenty a plány

V rámci efektivního plánování a následné realizace je nezbytné zpracování podkladových projektových záměrů, studií a projektových dokumentací. Níže uvedené jsou dokumentace, které budou zpracované dle aktuálních potřeb:

- Studie využití multifunkčního objektu – služby či komunitní centrum (do 2017) pro posouzení vhodnosti záměrů

B.3.1.1 Každoroční akce pro veřejnost

Každoroční akce pro veřejnost – přehled akcí a nákladů			
Název akce	**Konání**	**Odhadované náklady**	**Způsob financování**
Hasičský ples	1x ročně	9000 Kč	SDH
Babský bál	1x ročně	12000 Kč	Obecní rozpočet
Karneval	1x ročně	3000 Kč	Obecní rozpočet
Jarní ples	1x ročně	12000 Kč	ZŠ a MŠ
Pohárová soutěž mladých hasičů	1x ročně	10000 Kč	Obecní rozpočet, SDH
Pálení čarodějnic	1x ročně	2000 Kč	Obecní rozpočet, SDH
Den dětí	1x ročně	3000 Kč	Obecní rozpočet, SDH
Rozsvěcení vánočního stromu	1x ročně	5000 Kč	Obecní rozpočet
Loučení s létem	1x ročně	2000 Kč	Obecní rozpočet, SDH
Mikulášská besídka	1x ročně	5000 Kč	Obecní rozpočet
Vánoční koncert	1x ročně	5000 Kč	Obecní rozpočet
Silvestr	1x ročně	4000 Kč	Obecní rozpočet, SDH, pohostinství
Celkové náklady		72000 Kč	

B.3.2 Podpora realizace programu

V rámci předchozích částí tohoto dokumentu byly vedle obecného směru rozvoje obce stanoveny i konkrétní aktivity směřující k naplnění požadovaných cílů. Pro úspěšnou implementaci zpracovaného programu rozvoje obce je však neméně tak důležité ujasnit, jakým způsobem bude probíhat samotná realizace navrhovaných záměrů. V rámci úspěšného dosažení všech zamýšlených cílů je nutné zapojit všechny aktéry rozvoje obce (soukromý sektor, neziskový sektor, veřejnost atp.).

B.3.2.1 Personální zajištění realizace programu rozvoje obce

Prvním krokem směrem k uskutečnění zvolených cílů a priorit je stanovit subjekty a osoby odpovědné nejen za řízení realizace, ale i za výkon a kontrolu plnění jednotlivých aktivit. S ohledem na velikost obce není nutné zřizovat nové orgány či instituce. Proto je zvoleno následující implementační schéma:

1/ Řídící skupina

Jméno	Organizace/ firma/ funkce
Ing. Libor Černý	starosta
Ing. Jana Apltauerová	místostarostka

Řídící skupina naváže na původní pracovní skupinu, zřízenou pro účely přípravy tohoto strategického dokumentu. Za plnění vize a programových cílů odpovídá starosta. Úkolem řídící skupiny bude především na základě podkladů od výkonné a kontrolní skupiny usměrňovat realizaci programu rozvoje obce – iniciovat realizaci rozvojových opatření a aktivit, vyhledávání a zajišťování zdrojů jejich financování, projednání podnětů vztahujících se k realizaci opatření a aktivit, schvalování zpráv o realizaci, projednávání změn, aktualizací a revizí dokumentu, delegování jednotlivých činností a pravomocí na odpovědné osoby aj. Zástupci řídící skupiny se budou scházet dle aktuální potřeby – minimálně jednou do roka (v období přípravy rozpočtu na následující rok). Informace o konání setkání řídící skupiny, stejně jako výsledky jednání (zejména schválené znění zpráv o průběhu realizace programu rozvoje obce a aktuální verze tohoto dokumentu) budou zveřejněny na internetových stránkách obce. Řídící skupina se může scházet a vykonávat svoji činnost v rámci běžné agenty obce či při jednání zastupitelstva obce.

2/ Výkonná a kontrolní skupina

Jméno	Funkce
Ing. Libor Černý	starosta
Ing. Jana Apltauerová	místostarostka, zájmová skupina: MŠ, ZŠ volnočasové aktivity
Marek Schreiner	zastupitel, zájmová skupina: sportovci
Ing. Martina Novotná	zastupitelka, předsedkyně finančního výboru, zájmová skupina: SDH
Anna Kostrbíková	zastupitelka, zájmová skupina: aktivní senioři
Jiří Kasal	zastupitel, zájmová skupina: rodiny s dětmi, sportovci
Jaroslav Šusr	zastupitel obce za místní část Pelechov, předseda kontrolního výboru,

Výkonná skupina bude zabezpečovat veškeré činnosti potřebné ke zdárné realizaci programu rozvoje obce – zejména činnosti zaměřené na podporu fungování řídící skupiny (svolávání, příprava podkladů aj.), evidence podnětů vztahujících se k jeho doplnění či aktualizaci, zveřejňování aktuálních informací a dokumentů na webových stránkách obce a v neposlední řadě činnosti spojené s realizací jednotlivých rozvojových aktivit. Činnost výkonné skupiny v rámci výkonu funkce obecního zastupitelstva bude průběžně sledována kontrolním výborem v rámci jeho běžných schůzek. Podklady pro jednání kontrolního výboru (zastupitelstva obce) ve věcech realizace tohoto programu rozvoje zajistí starosta obce.

B.3.2.3 Monitorování průběhu realizace programu rozvoje obce

Pro optimální plnění rozvojových cílů je nezbytné pozorně sledovat dílčí dosažené úspěchy – průběžně hodnotit naplňování rozvojových aktivit a plnění indikátorů. Základním nástrojem monitoringu je zpráva o průběhu realizace programu obce, která bude zpracována jednou ročně v návaznosti na sestavení ročního rozpočtu obce a projednána výkonnou a kontrolní i řídící skupinou (v rámci obecního zastupitelstva). Součástí této zprávy bude přehled o aktivitách realizovaných v minulém roce, přehled o

plnění indikátorů, zdůvodnění odchylek od plánovaného průběhu realizace a případné návrhy změn samotného dokumentu. V roce 2025 bude navíc vypracováno komplexní zhodnocení programu rozvoje obce, které bude základním zdrojem informací pro návazný strategický rozvojový dokument.

B.3.2.4 Aktualizace programu rozvoje obce

Program rozvoje obce bude průběžně revidován, případně aktualizován v návaznosti na průběh realizace jeho dílčích částí. Podnětem k aktualizaci programu může být závažná změna vnějších podmínek, naplnění jeho části, či potřeba stanovení nových cílů (neměla by však být vyvolána změnou politické reprezentace obce). Aktualizace celého dokumentu proběhne nejpozději v roce 2025 formou zpracování návazného dokumentu. Změny programu rozvoje obce budou prováděny přímo do dokumentu. Výsledkem bude dokument s označením data, ke kterému se vztahuje. Dokument bude v úvodu obsahovat seznam revizí. Aktualizace programu rozvoje obce a jeho změny budou schváleny zastupitelstvem obce. Aktuální verze dokumentu bude zveřejněna na internetových stránkách obce.

B.3.2.5 Financování realizace programu rozvoje obce

Základním zdrojem financování rozvojových aktivit je obecní rozpočet. U řady aktivit se předpokládá také možnost spolufinancování z veřejných rozpočtů. Jedná se především o dotace a granty poskytované na národní a krajské úrovni prostřednictvím **ministerstev** (MMR, MZe, MF, MV, MŽP, MŠMT, MK), **státních fondů** (SFDI, SFŽP, SFRB, RRF), **Pardubického kraje** nebo různých **nadací** (Partnerství, Via, ČEZ, Agrofert, Proměny aj.) a dále také dotační zdroje EU, prostřednictvím jednotlivých **operačních programů 2014-2020 (www.strukturalni-fondy.cz)**:

- **Integrovaný regionální operační program** (IROP) – zvýšení konkurenceschopnosti v území, zkvalitnění veřejných služeb v území, posílení institucionální kapacity veřejné správy
- **OP Doprava** (OPD) – infrastruktura pro železniční a jinou udržitelnou dopravu, silniční infrastruktura v síti TEN-T, silniční infrastruktura mimo síť TEN-T
- **OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost** (OPIK) – rozvoj podnikání a podpora výzkumu, vývoje a inovací, rozvoj infrastruktury a služeb podporujících podnikání ve znalostní ekonomice a internacionalizace podnikání, udržitelné hospodaření s energií a rozvoj inovací v energetice, rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a podpora moderních a inovačních a komunikačních technologií.
- **OP Výzkum, vývoj a vzdělávání** (OPVVV) – posilování kapacit pro kvalitní veřejný výzkum, rozvoj prostředí pro využití výzkumu jako zdroje dlouhodobé konkurenční výhody, rozvoj vysokých škol, rozvoj celoživotního učení a rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělání.
- **OP Zaměstnanost** (OPZAM) – podpora zaměstnanosti a adaptivity pracovní síly, sociální začleňování a boj s chudobou, sociální inovace a mezinárodní spolupráce, efektivní veřejná správa.
- **OP Životní prostředí** (OPŽP) – zlepšování kvality vody a snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší v sídlech, odpady a materiálové toky, ekologické zátěže a rizika, ochrana a péče o přírodu a krajinu, energetické úspory.
- **Program rozvoje venkova** (PRV) – přispěje ke zlepšení stavu životního prostředí obnovou, zachováním a zlepšením ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím a podporou účinného využívání zdrojů v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví.

Další finanční zdroje:

SCLLD – strategie komunitně vedeného rozvoje MAS Železnohorský region

Přerozdělování prostředků žadatelům do území bude probíhat dle pravidel výše uvedených operačních programů. MAS ŽR bude moci přispívat pouze v rámci některých OP a pouze některých konkrétních opatření dle jednotlivých vypisovaných výzev:

- Integrovaný regionální operační program (IROP)

- OP Zaměstnanost (OPZAM)

- OP Životní prostředí (OPŽP)

- Program rozvoje venkova (PRV)

Předpokládané zdroje financování jednotlivých aktivit jsou popsány přímo na kartách aktivit. Dle vývoje situace budou upřesňovány.

Obec samostatně/obec prostřednictvím svazku obcí může žádat dle jednotlivých projektů a opatření operačních programů:

a) samostatně přímo z OP (doporučení: v případě projektů cca nad 0,5 mil. Kč)

b) prostřednictvím MAS ŽR (doporučení: v případě projektů cca do 0,5 mil. Kč)

O aktuálním stavu dotačních programů jsou představitelé obce průběžně informovány prostřednictvím organizačního poradce svazku obcí Podhůří Železných hor a pracovníků MAS ŽR.

Program rozvoje obce a jeho součásti (akční plán, katalog aktivit apod.) **jsou základním stavebním kamenem pro tvorbu finančního plánu, finančního výhledu ale i rozpočtu obce na následující rok. Výkonná a kontrolní složka na základě monitorovací zprávy o průběhu plnění aktivit programu rozvoje obce vypracuje ke konci rozpočtového období návrh rozpočtu na nový rok zahrnující informace o finančních tocích týkajících se aktivit programu rozvoje obce. Výdaje spojené s naplňováním programových cílů budou v rozpočtu označeny.**

Díky výše uvedeným definovaným opatřením obec může efektivně nastavit a postupně realizovat konkrétní aktivity po jednotlivých krocích, které přispějí k udržitelnému rozvoji obce, v širších souvislostech i regionu, a tím nabídne svým občanům zvýšenou kvalitu života, což je jejím hlavním cílem a vizí.